

6 ve 7 YAŞ GRUBU ÖĞRENCİLERİN GELİŞİM ÖZELLİKLERİ

Okul çağı çocuğun yuvasından çıkıp dış dünyaya açıldığı, toplumsal çevreye iyice karıştığı çağdır.

İlkokula başlamasıyla birlikte çocuk için sıkıntılı bir dönem başlar. Akli oyunda olan çocuğun artık sınıf içinde kurallara uyması ve sosyal ortamlarda uyumlu olması beklenmektedir. Bu da çocuğun üzerindeki baskıyı daha da arttırır.

İçindeki enerjiye karşı koyamayan çocuk bir ders saati boyunca sırasında oturmalı, sırasını beklemeyi başarmalıdır.

Bu dönemdeki çocuk sakin ev ortamından çıkıp kalabalık çok hareketli ve koridorlarında ve bahçesinde yüzlerce talebenin koştuğu değişik bir çevre içine girmiştir. Böyle bir durumda çocuk şaşırarak ve hatta korkacaktır. Çocuk agresifleşecek ve daha çok ilgi bekleyecektir.

Evde çok canlı ve hareketli hatta yaramaz olan çocuğumuzun okula başladıktan sonra durulduğu, pasif, korkak bir hale geldiği sıkça görülür. Bunun sebebi içine yeni girmiş olduğu ortama uyum sağlama zorluğudur.

Bu yaşa kadar kızlar tutum ve davranışlarını genellikle anne ile erkekler ise baba ile kurdukları özdeşim sonucu kazanmışlardır. Fakat okula başlamayla birlikte öğretmen davranışları da bu dönem çocuklarının davranışlarının şekillenmesinde etkili olmaktadır. Bu nedenle anne-baba ve öğretmen, model olduğunu asla unutmamalıdır. Bu dönem çocuklar için zor olduğu kadar ebeveynler içinde zordur.

Yeni bir ortama katılan çocuklarımıza karşı sorumluyuz ve onlara yardımcı olmamız gerekir. Bunu yapabilmemiz için öncelikle çocukların gelişim özelliklerini bilmemiz gerekmektedir.

6-7 Yaş Çocuklarının Özellikleri

6-7 yaşındaki çocukların yaşayacakları gelişim özellikleri ve değişimler, zaman zaman kişisel farklılıklar gösterse de genel olarak öngörebileceğimiz bir seyir izler. Çocukların yakınındaki yetişkinler olarak bu değişimleri bilmek ve farkında olmak hem bazı kaygılarımızı gidermek hem de onlara uygun yollarla destek olmak açısından oldukça önemlidir.

Bu dönemde yaşanan gelişim süreci 5 basamakta incelenebilir.

- 1- Fiziksel-Motor gelişim
- 2- Zihinsel gelişim
- 3- Sosyal-Duygusal Gelişim
- 4- Cinsel Gelişim
- 5- Ahlak gelişimi

1) Fiziksel Gelişim

Bu yaş çocuğu oldukça enerjik ve hareketlidir. Bu yoğun hareket ihtiyacı onları gereğinden fazla atılgan yapabilir. Çok hareketli oldukları için sık sık dengelerini kaybederler. Çoğu zaman yorulduklarının farkına bile varmazlar. Bizlere düşen hareketli aktivitelerin arasına dinlendirici etkinlikleri yerleştirmek olmalıdır.

Onların bu hareketliliği oyunlarına da yansır. Bu dönemde ev dışı oyunlarının büyük önemi vardır. Koşmak zıplamak gibi etkinlikleri masa başında yapacakları yazma kesme gibi etkinliklere tercih ederler.

Bu yaş çocuklarının büyük kas gelişimi, küçük kas gelişimine göre oranla daha iyidir. Küçük kaslar gelişimini sürdürdüğü için bu dönem çocuğu işlerinde kaba saba olabilir.

Yine bu dönem çocuğunda göz-el koordinasyonu tam sağlanamadığından (özellikle dönemin başında olanlar) yazı, resim, el işi, düzgün yazı yazma gibi etkinliklerde zorlananlar olacaktır.

6 ay civarında sağ-sol el kullanımı belli olmaya başlar. Sağ el kullanımında uyumsuzluk yaşanmaz. Ancak sol el kullanıyor ise öğretmende sağlak ise onu takip etmek zor olacaktır. Sağ elle düzenlenen eşyaları kullanmakta ve arkadaşları ile arasındaki farklılığı ayırt etmede güçlük çekecektir. Sağ el için baskı yapıldığında kendine güvensizlik, kekeleme yaşayacaktır.

Bu dönemde dil çok zenginleşir. Çocuk çok fazla kelime öğrenir.

Çocuğun sesiz okuması sesli okumasına nazaran daha hızlıdır.

Çocuk bu çağın sonuna doğru yabancı dil öğrenmeye hazır hale gelir.

Bu yaş çocukları konuşmaya, tekrarlamaya çok meraklıdırlar. Yazmaya merakları daha azdır.

Konuşma yeteneği gelişmiştir.

2) Zihinsel Gelişim

Çocuklar bu dönemde somut düşünme evresinde oldukları için çoğunlukla yaparak ve yaşayarak öğrenirler. Bu nedenle saatlerce konuşma yerine, doğruyu somut olarak ve örnekler üzerinden göstermek çok daha anlaşılır olacaktır. Örneğin çocuk yarım kavramını asla bir bütünüün yarısına denir gibi bir tanımlama öğrenemez. Ancak bir elmayı ikiye bölerek çocuğa yarımını kavratabiliriz.

Duyguları ile düşünür. Gözlemler ve deneyler sonucu bir takım hükümler verebilir.

Bu dönemde toptan görüş hâkimdir. Bu nedenle okumayı öğretmek için harflerden başlamak yerine, çocuk için anlamlı olan cümle ve kelimelerden başlamak daha uygundur.

His ve heyecanlarının etkisinde kalarak yargılara varırlar. Olayları objektif olarak eleştiremezler.

Sık sık kendilerini överler ancak bu dönemin sonunda kendi kusurlarını görmeye başlar ve eleştirirler.

Zamanı ayarlayamaz, ilerisi için plan yapamazlar.

Sayıları kavramaya başlarlar. Basit toplama-çıkarma işlemlerini yapabilirler.

Söylenenleri dikkatle dinlerler. Ancak iyi bir dinleyici olmak bu dönem çocuğunun sahip olmakta zorlandığı bir durumdur. Dinlemeyi konuşmak kadar sevmezler. Dikkat süreleri 5-6 yaşına göre artmıştır.

Okula başladığı zaman çocukta kabaca bir saat kavramı vardır, ancak ayları haftaları ve günleri öğrenmesi belirli bir gelişim basamağına erişmesi ile mümkündür.

Biz yetişkinlerin anladığı anlamda zaman kavramı çocuklarda ortalama 4.sınıfta kazanılır.

Bu çağ çocuğu para kavramını ne işe yaradığını öğrenmek ister. Ona para verilerek paranın nasıl kullanılacağı öğretilmelidir.

3) Sosyal-Duygusal Gelişim

Bu dönemdeki çocukların en önemli duygusal ihtiyaçları sevilme, beğenilmek, değer verilmektedir. Anne, baba, öğretmen tarafından ne kadar ilgi ve şefkatle muamele görürlerse ruh sağlıkları o kadar yerinde olur.

Büyüklerinin her şeyi daha iyi bildikleri ve yaptıklarını düşünürler. Anababasını ve öğretmenlerini kendisine örnek seçerler. Kendisini beğendirmek için elinden geleni yaparlar. Öğretmenine ebeveynlerine çok güvenir, onların hata yapmayacaklarına inanırlar.

İlgi odağı olmak başarılı olmak isterler. Başarısız olduklarında hayali başarılarla sığınabilirler.

Öğrendiklerini anladıklarında, zevk duyarlar. Kötü sonuç aldıklarında, başarısız olduklarında hayal kırıklığına uğrarlar.. Başarılı oldukları söylendiğinde kendilerini beğenirler. Başarısız oldukları söylendiğinde bu duyguyu kaybederler. Bu yaş çocuklar dinleyerek öğrenmek isterler.

Bu dönem çocuğu henüz esnek düşünemez. Bundan dolayıdır ki ilköğretimin ilk yıllarında çocuklarda sabit fikirlilik ve inatçılık görülür.

Kişilik olarak kendini gösterme ve bağımsız olma çabasındadır. Bu durum zaman zaman itaatsizliklere inatçılıklara yol açabilir. Ancak buna rağmen hala düşünce tarzında büyüklerin her şeyi bildiği ve yaptığı kanaati hâkimdir.

Laf getirip götürme şikâyet (müzevirlik)sıklıkla görülen bir davranıştır. Bunun iki nedeni vardır.

Bu onların ahlaki gelişiminde kuralları katı bir biçimde algılamalarından ve davranışın ardındaki niyeti henüz dikkate alamamalarından kaynaklanır.

Anne baba, öğretmene kendini fark ettirme ve beğendirme çabasından kaynaklanır.

Anne, babaları öğretmenleri arkadaşları tarafından sevilmemekten, annelerini kaybetmekten korkarlar.

Çevre desteği o denli önemlidir ki onun için yakın çevresini hayal kırıklığına uğratmaktan çok korkarlar.

Bu yaş çocukları eleştirilere karşı çok hassastırlar. Kendi olumlu benlik imajını oluştururken özellikle hayatlarındaki en önemli kişilerden gelecek eleştirilerde, destek ve övgüde çok önemlidir.

Okula geç kalmaktan veya ödevlerini yetiştirememekten endişelenirler.

Okulda günün önemli bir kısmını geçirmelerine rağmen çocuğun ana-baba sevgisine ve ilgisine ihtiyaçları çok kuvvetlidir.

Bu yaş çocukları durmadan bir şey öğrenmek, yeni bir şey denemek beceri kazanmak üstünlük göstermek isterler.

Yaşlılarıyla hem arkadaşlık kurma isteği vardır, hem de onların arasında bir beceri ve yetenek üstünlüğü ile sivrilmek çabasıdadırlar.

Bu dönemde okulda arkadaş ilişkileri iyi gidiyorsa okulu oldukça severler. Ancak ilişkilerinde ters giden bir şeyler varsa okula gitmek istemeyebilirler ya da gönülsüz giderler.

Küçük grup oyunlarını severler. Ancak bu devrede ahlaki gelişim yönünden kuralları kesin ve değişmez olarak algıladıkları için grup oyunlarında kuralların değiştirilmesine tepki gösterirler.

Sözgelişi 2 kişi çok güzel oynarken gelen bir üçüncü kişi her şeyi bozabilir onlar için

Üç ya da daha fazla kişinin olduğu oyun gruplarında lider olan kişiyi çekememe onun koyduğu kurallara isyan etme ama bunun yanında onunla arkadaş olmaktan vazgeçememe gibi çelişkili tepki ve duygular yaşayabilirler.

Kavgaları ve sürtüşmeleri sık sık olur. Bu yaşlarda erkek çocukların fiziksel saldırganlığı, kız çocukların ise sözel saldırganlığı daha çok tercih ettiği gözlemlenir.

Bir birlerine karşı oldukça acımasız eleştiri ve davranışları olabilir.

Arkadaşları önem kazanır. Grubun menfaati uğruna kendi ihtiyaçlarını erteleyebilirler.

İçinde buldukları grupta prim yapan davranışları fark edip benimseyebilirler.

Bu dönem çocuğu arkadaş seçiminde titiz davranmaya başlar. Samimi 1 ya da 2 arkadaş edinir arkadaşları kısa sürelidir. Genellikle yakın arkadaşlarını kendi cinslerinden seçerler.

Bu yaş dönemi çocuğunda koyulan oyun kurallarını başkaları değil sadece kendilerinin değiştirebileceği düşüncesi vardır.

Bu dönem çocuğu henüz kendini değerlendirme becerisine sahip değildir. Bu yüzden içeriği sık değişen arkadaşlık sorunları ile karşı karşıya kalabilir.

Hazırlayan : Hülya POLAT/ Cumhuriyet İlkokulu Rehber Öğretmeni

Fakir- zengin ayırımı gözetmezler. Fakat başka sınıf, okul ve çocuklarına karşı cephe alırlar.

Giyim, konuşma, zevk bakımından çocuk arkadaşlarını taklit eder ve bu konularda rekabete girerler.

Sosyal yönden saygınlık kazanmak amacıyla güç gösterimine girerler. Eşya ve aileleriyle övündükleri görülür.

Birbirlerine karşı çok radikal olup bir ertesi gün bunu unutabilirler.

Bir birinin zayıflığı şişmanlığı ve kusurlarıyla alay etme davranışlarına sıklıkla rastlanılır.

Bu yaş çocukları kolayca motive olurlar. Sadece yapılması istenen şeyin, nasıl söylendiği önemlidir. Hemen heveslenirler ama bu hevesleri kısa sürer. Bununla birlikte kendilerini çok çabuk beceriksiz olarak algılayabilirler.

Duygusal halleri çabuk değişir. Bu dönemde korku, öfke kıskançlık, neşe, sevgi gibi duygular bir çocuğun gününü biri birini doldurabilir.

Gündüzleri birkaç saat yalnız kalabilirler.

Her şeyin hepsini isterler. Paylaşmaktan kaçınırlar.

Kendilerine verilen cezalara tepki gösterirler. Bencil ve kavgacı olabilirler.

Bir şeye kızdıkları zaman hemen tepki verirler.

Alay ve şakalardan alınırlar.

Aile büyüklerine karşı tavır takınırlar, yaramazlık ederler. Bazen ise saygılı olurlar.

Bu dönem yeni korkuların ortaya çıktığı bir dönemdir. Korkuların çoğu cin, cadı, hortlak, şeytan gibi hayal ürünü şeylerdir. Çocuklar bunların karanlık yerlerde, kapalı odalarda bulunduğu inandıklarından karanlıktan korkarlar.

Çocuk okulla birlikte çok fazla bilgi ve sosyal paylaşımında bulunur. Öğrendiği ya da gördüğü her şeyi zihinsel olarak kavrayamaz akıl erdiremediği veya anlayamadığı bu bilinmezler çocuğun korkularına ortam hazırlar.

Çocuğun oluşan korkularına saygı duyulmalı, asla aşağılanmamalı veya dalga geçilmemelidir. Sizin onu önemseyişinizi ve anladığınızı hissetmek ona iyi gelecek ve korkularını azaltmasına yardımcı olacaktır. Bilinmeyi bilinir hale getirmek korkuyu yenmede önemli bir etkidir.

Hazırlayan : Hülya POLAT/ Cumhuriyet İlkokulu Rehber Öğretmeni

Mesela hayaletten ve canavardan korkan çocuk anne babayla birlikte bu konuyu paylaştığında beraberce kafasındaki hayaleti resmetmeye çalışmak ve bunu komik bir oyun haline getirmek korkusunu yenmesine yardımcı olacaktır.

4) Cinsel Gelişim:

Ruhsal gelişimi, yolunda giden bir okul çocuğunda cinsel kimlik iyice belirmiştir. Kızlar, kız özelliklerini; erkekler, erkek özelliklerini anne-baba ile özdeşim sonucu kazanmışlardır.

Bu çağda önemli bir değişiklik, cinsel merakların yatışması ve durgun bir döneme girmesidir; ancak günümüzün değişen koşulları ve artan uyarıcı düzeyi nedeniyle bu dönemin artık eskisi kadar sakin ve uykuda geçmediğini görebiliyoruz.

5) Ahlak Gelişimi:

Yanılmak, kusurlu görülmek onları çok endişelendirir. Davranışlarının büyükler tarafından beğenilmesine önem verirler.

Ancak bu çağda iyilik ve kötülük kavramları daha genişler ve genelleşir. Çocuklar, “Söz dinlemek ve yardım etmek iyidir.” , “Başkalarına zarar vermek kötüdür.” gibi birçok değer yargısına varabilirler. Bu nedenle, bu dönemdeki çocuklara hangi davranışların iyi veya kötü olduğunu tanıtmak faydalıdır.

Bu dönemdeki çocukların iyilik ve kötülük kavramları, ana – babanın beğendiği ve beğenmediği davranışları ile ilgili olarak değişir.

Suçlanmak, eleştirilmek istemezler.

ÇOCUĞUN İLGİ ALANLARI:

Cinsel eğitim doğumdan başlayarak ergenlik dönemine kadar olan bir dönemi kapsamaktadır. Cinsel eğitime başlamanın yaşı yoktur. Çocuğun bazı konuları merak ederek sormaya başlamasından itibaren cinsel eğitime daha çok önem vermeye başlanmalıdır. İlkokul dönemi çocuğu, cinsler arasındaki farkı bilir. Kendi cinsinden olanlarla arkadaş gruplarında gizlice cinsel konuları konuşurlar. Bu konuları merak ettikleri için aktarırken abartabilir veya soru sorabilirler. Böyle bir durumla karşılaşan anne-baba, kızmadan çocukla rahatlatıcı ve doğal bir tarzda konuşmalıdır. Onların anlayabileceği şekilde, soruları yeterli derecede cevaplandırılmalıdır. Çocuğun merakı giderilmezse, çevresinden duyduğu yanlış bilgiler veya algılamalar kendisinde endişe yaratır.

Çocuklar normal konuşma kelimeleri dışındaki kelimelere özel ilgi duyarlar. Temelinde anne-babanın ilgisini çekme vardır. Küfürlü konuşmanın yanlış olduğu anlatılmalıdır.

Kitaptaki resimleri boyamayı ve resim yapmayı sever.

Kızlar; büyükler gibi giyinmeye, evcilik oynamaya; erkekler ise şoförlük, pilotluk, askerlik gibi oyunlar oynamaya yönelirler.

Oyunlarda kız-erkek ayrımı görülmeye başlar. Grup oyunlarına istek artmıştır.

Temsil oyunlarına ilgi, hayvanlarla ilgili temsiller, şarkılı temsillere ilgi devam eder.

Böceklere ve diğer hayvanlara ilgi görülür.

Vurdulu kırdılı macera filmlerine düşkünlük artar.

Oyun kartı biriktirme, şeker ve sakızlardan çıkan ve bizim için anlamsız gibi görünen şeyleri biriktirmek onlar için önemlidir.

Kızlar müzik eşliğinde dans etmekten ve ritmik oyunlardan hoşlanırlar.

Unutmayalım ki çocuğun sosyal ve duygusal hayatında okul ve aile çok önemlidir...

Bu yaş grubu çocuklar güvene dayanan, açık dürüst, sıcak ve sevgi dolu bir ilişki isterler. Büyüklerinden bu ilişkileri bulamadıkları takdirde davranış bozukları oluşabilir.

Bu yaş grubu çocukların ihtiyaçlarına saygı duyarak, sevecen, öğrenme isteği duyurarak, insancıl yaklaşımlarla iletişim kurmalı.

Benliğini bulmaya başlar, Büyüklerin takılıp utandırmalarını istemezler. "uğraşırsan yapabilirsin " gibi güven ve destek beklerler.

Davranış bozukluklarının çok uyarılmasını istemezler.

Bu yaş çocukları olduğu gibi kabul etmek ve sevmek gereklidir.

Bu yaştaki öğrenciler öğretmenin, coşkulu, tutarlı, çok neşeli, her sorunun cevabını bilen, olarak isterler.

6 Yaş Çocuğunun Özellikleri ve Karşılaştığı Güçlükler Nelerdir?

Tepki ve davranışları değişkendir ve artık kendi kararlarını vermek ister. Hatta her şeyin kendi istediği gibi yapılmasında diretir. Çoğu zaman bencil davranışlar sergiler.

6 yaş çocuğu çocukluğunun en hareketli dönemlerinden birini yaşamaktadır. Otururken dahi hareket halindedir. İlgi çekmeyi sever ve abartılı davranışlar sergileyerek yetişkinlerin kendisini fark etmesini veya takdir etmesini bekler.

Yanlış davranışların neler olduğunu bilse de sık sık yetişkinlerin sınırlarını esnetme çabasındadır ve yanlış davranışı yapmak ve sonuçlarını deneyimlemekten çekinmez.